

Joaquín Romero: la victòria de l'alegria

Jordi Pérez Molina

Joaquín Romero Salord va ser diagnosticat als 22 anys d'esclerosi múltiple de plaques, malaltia progressiva que es va estendre pel seu cos, fins immobilitzar-lo completament. Va morir el 6 de juliol de 2018. Amb el cos totalment consumit, el Joaquín tenia 50 anys. La malaltia el va vèncer definitivament, però mai li va aconseguir arrabassar el somriure dels ulls. Sobreposant-se al xoc inicial, el Joaquín va dedicar tota la vida a alleujar les adversitats d'aquells que estaven en circumstàncies similars a la seva i a apropar-los a l'amor de Déu a través de la seva amistat i de la feina ben feta.

S'acaba de presentar el web joaquinromero.org que han promogut amics del Joaquín Romero, perquè ha deixat una profunda empremta en les seves vides. Se senten responsables de compartir les vivències que van tenir, convençuts que poden ajudar a moltes altres persones. Jo en soc un d'ells. Aquí presentem el testimoni d'un amic seu.

Com era quan el vaig conèixer

Vaig conèixer al Joaquín quan tenia 17 anys i estudiava Formació Professional, especialitat de Fusteria. Era un jove ple de vitalitat, obert, alegre, esportista, treballador, tenaç, amb força de voluntat. Ordenat, polit, amb bon gust. Una persona de caràcter, una miqueta independent i amb idees pròpies. Ràpid de cap, intuïtiu, espavilat. Tenia amics; els estimava, se'n preocupava i els ajudava. En el seu interior bullia la il·lusió per la crida de Déu, que havia intuït dos anys enrere, i a la qual havia correspost amb el seu lliurament com a Agregat en l'Opus Dei. Des d'aleshores he tingut un tracte particularment confiat i profund amb el Joaquín.

En posar per escrit alguns records, cal fer èmfasi en el Joaquín d'abans que arribés el "convidat imprevist", com, amb metàfora no desproveïda de bon humor, anomenava la malaltia que l'acompanyaria gairebé 30 anys. Perquè només partint d'aquest Joaquín jove, s'arriba a donar tot el valor a la maduració interior que va tenint al llarg de la seva vida; una llarga carrera d'obstacles.

El secret del Joaquín

Com pot, una persona amb el seu caràcter i temperament, fer-se a una vida de dependència, sense autonomia ni intimitat personals, limitat en la seva mobilitat? Només hi veig una resposta: era una persona que resava i tractava Déu, entenia els seus plans i es deixava portar per la Gràcia. Des del principi

LA FORÇA DEL TESTIMONI CRISTIÀ

va comprendre que, precisament la malaltia, era el cisell que Déu utilitzaria per esculpir-hi la seva imatge, que era allí amagada.

El diagnòstic de la malaltia va arribar poc abans d'incorporar-se definitivament a l'Opus Dei. Era un cop molt dur, perquè aquesta malaltia, tan limitant i progressiva, canviava completament la seva vida. Però no va dubtar ni un moment a mantenir-se fidel al camí que havia emprès. Déu l'havia cridat i ell havia signat un xec en blanc, vingués el que vingués. Es donava per complet i sense pensar-s'ho dues vegades.

L'esclerosi múltiple, una oportunitat

Molts veuen una malaltia degenerativa com una pesada llosa que acaba per sumir el malalt en un pou fosc de solitud i sofriment. Contràriament, el Joaquín va saber convertir-la en una oportunitat d'arribar a molta gent i fer el bé, assumint-la amb tota la seva cruesa, però veient-hi també els plans de Déu per fer coses grans amb la seva col·laboració.

Com que tenia un gran sentit pràctic, de seguida va intuir les limitacions físiques que li sobrevindrien i no volia perdre l'autonomia. Era aparellador i, amb el seu germà Borja, enginyer tècnic de telecomunicacions, van fundar BJ&Adaptaciones per superar aquest tipus de dependències.

Després, tractant moltes persones discapacitades i familiars, va palpar quant d'heroisme hi ha amagat en aquestes històries de superació i va voler ser-ne l'altaveu en la societat, per aconseguir suport i reconeixement; així naixien els Premis "Romper Barreras".

Finalment, quan ja veu propera la mort, volent assegurar la continuïtat d'aquesta labor, va promoure la Fundació "Romper Barreras", que assegurés la viabilitat econòmica dels premis i donés suport als familiars i cuidadors de persones discapacitades. El Joaquín va saber espremer la seva malaltia per posar-la al servei dels altres.

Professionalitat

D'altra banda, el Joaquín s'esforçava per fer bé el seu treball, cara a Déu i als altres. Primer en els anys d'estudi, després col·laborant un temps com aparellador amb un arquitecte, més endavant a BJ&Adaptaciones i, en els últims anys dedicat *full time* a la seva malaltia.

El seu treball a BJ&Adaptacions és un exemple de professionalitat. Donava a l'empresa un toc característic d'humanitat i proximitat, que era com la "marca" de la casa. Sustentava la clau de l'èxit, però, radicava en una gran professionalitat. Si el producte no hagués estat de qualitat, BJ&Adaptaciones

no existiria ni hagués tingut el suport d'importantes empreses de tecnologia, ni el reconeixement d'institucions públiques.

El Joaquín portava la part comercial, d'imatge i de relació amb clients. Recordo la seva tenacitat per portar els assumptes al dia, com seguia les gestions, sense perdonar-se cap esforç ni oblit. Era persistent en els objectius que es proposava, i “persegua” els altres perquè complissin amb el que s'havia acordat. Realment era l'ànima i el motor de l'empresa, cosa que té especial mèrit tractant-se d'una persona amb discapacitat.

Com li passa a molta gent, tinc l'experiència d'haver-me passat llargues estones amb ell repassant i corregint cartes que escrivia, o articles per al seu blog, o les bases dels Premis “Romper Barreras”, o el que serien els estatuts de la Fundació. Era un treball laboriós, perquè el Joaquín ja no es valia per si mateix, no se l'entenia bé quan parlava, ni podia llegir per falta de visió. Malgrat l'esforç que li suposava, et feia llegir i repassar un munt de vegades el text fins que quedava ben clara la idea que volia transmetre; això sí, sense perdre la serenitat, amb pau i el seu característic toc d'humor. Alhora acollia ràpidament qualsevol suggeriment que se li feia. Cadascuna d'aquestes sessions era una veritable escola d'amor de Déu i de virtuts: de tenacitat, paciència, cura de les coses petites, d'acabar-les, d'humilitat, de docilitat...

Repetia sovint que no n'hi havia prou amb l'afecte per atendre un malalt; calia saber fer-ho amb professionalitat. Al llarg de tants anys ho havia sofert en la pròpia carn: persones plenes de bona voluntat però sense perícia per fer-li un canvi postural, posar-li bé un jersei, donar-li de menjar sense que es taqués, ajustar-li la màscara d'oxigen, etc. Mai es queixava de res, deixava fer amb tota pau, perquè veia l'afecte que hi posaven.

Alhora, tenia dos esplèndids cuidadors, el Lucas i el Martín, que li van fer més suportable la malaltia, amb molta professionalitat. Per això, quan es va proposar llançar la Fundació “Romper Barreras”, una de les seves idees “insistents” era aquesta: cal formar els cuidadors, que sàpiguen tenir cura del malalt.

“El invitado imprevisto”

Al Joaquín no li agradava lluir ni ser el centre de les atencions. Per això resulta edificant que es deixés “enganyar” per publicar *El invitado imprevisto*, explicant amb tot luxe de detalls la seva vida. Anava en el mateix paquet dels plans de Déu per a ell: santificar la malaltia, santificant-s’hi i ajudant els altres també a través de l’esclerosi. Aquest era el gran mitjà apostòlic que tenia. I es va “transformar” en una persona “mediàtica”.

L’èxit del llibre va ser notable. Van venir després les edicions en anglès i xinès, gràcies a la seva tenacitat i sentit pràctic, superant tota mena d’obstacles: traductors, finançament, distribució... Ho veia com una oportunitat d’apropar les persones a Déu. En aquells anys ja tenia “lapsus” de memòria, però en tot el que es referia a aquest objectiu la seva lucidesa i memòria eren proverbials. De fet, vaig ser “víctima” del seu seguiment implacable en diverses gestions que em vaig comprometre a fer. Es veia que eren coses per les quals resava molt i oferia tantes molèsties.

Sempre els altres

Quan algú estava amb ell, sempre procurava desviar l’atenció i centrar la conversa en els altres. Sabia fer una broma, posar un toc d’humor, preguntar. No era tàctica o pudor: era senzillament afany de donar-se. Si li preguntaves a boca de canó: “Però, com estàs, Joaquín?”, responia: “Jo bé, gràcies, i tu?”.

Una mostra de com es bolcava en els altres sense mesura la vaig tenir dos dies abans del seu traspàs. Estava ja molt esgotat, amb màscara d’oxigen permanentment; no parlava i només movia amb dificultat els ulls. Les visites havien de ser curtes perquè no es cansés. Va arribar un amic que es va allargar massa amb mil històries. Em vaig posar una mica tens per dins, perquè em semblava poc oportú. Per contrast, em va cridar l’atenció la mirada del Joaquín, fixa en el seu amic, absort en el que li estava explicant, quan ell ja estava més al Cel que a la terra.

Un fi sentit de l’humor

Amb l’evolució de la malaltia es feia més difícil d’entendre’l quan parlava. Va millorar una mica amb l’ajuda d’un micròfon amb amplificador. Però en el meu cas, algunes vegades, la dificultat provenia de la meua falta de cintura a

seguir les seves bromes. El Joaquín tenia molt sentit de l'humor; li agradava “provocar” afectuosament, prendre el pèl de manera simpàtica. I més quan estava desfet i amb forts dolors.

Recordo moltes ocasions en què, mentre li obria algun arxiu de l'ordinador per repassar una carta a un diari, o un post per al seu blog, de sobte murmurava unes paraules –no tenia alè per a més– que em resultaven indesxifrables. Al final, a força de repetir-me-les, entenien que estava “maquinant” un estratagema per sorprendre a la propera visita que tindria. Per dir-ho clarament, el fet és que, al seu costat, sempre t'ho passaves bé, perquè s'esforçava a crear un clima de simpatia i d'alegria.

Primer, Déu

Sempre em va edificar com s'esmerçava en cadascuna de les normes de pietat que vivia diàriament, com aliment de la seva intimitat amb el Senyor. Les misses al seu apartament, les oracions al llit veient vídeos de catequesi amb sant Josepmaria o del Sant Pare, el rosari resat davant representacions de la Mare de Déu, etc. Jo, en comptes de mirar la pantalla on es projectaven les imatges, el mirava a ell. Era molt allisonador veure els seus ulls fixos en la pantalla, amb un semblant serè, ficat del tot en Déu.

L'últim record que tinc del Joaquín, poc abans de morir, té a veure amb la seva delicadesa per cuidar les pràctiques de pietat. Estava tan esgotat que passava llargues estones de somnolència, amb serioses dificultats de respiració. La memòria li fallava. No era capaç d'expressar-se. Els recursos dels últims dies estaven essent unes taules en què, acotant i descartant, s'endevinava què volia: té a veure amb el menjar?, amb la higiene?, amb un familiar?, un amic?, i així fins a donar amb el que fos...

En aquell moment, a la tarda, el Joaquín volia alguna cosa, però no hi havia manera d'endevinar el què. Com a últim recurs vam començar amb les lletres de l'abecedari: comença per consonant? per vocal!... a, e, i?, o!... ; i tornem-hi: vocal? consonant!: b, c, d...? r!... OR... No va fer falta seguir: ORACIÓ! Tenia la preocupació de fer la mitja hora d'oració mental de totes les tardes. Volia avançar-la perquè després tindria la visita d'un amic, i volia preservar aquest temps per a Déu.

L'endemà va marxar al Cel.

La victòria de l'alegria

Antoni Coll, periodista, va escriure un llibre que ve a ser un recull de testimonis sobre el Joaquín: *La victoria de la alegría*. En un dels últims textos, qui va estar ajudant-lo en l'edició del blog durant anys escriu:

“Recordo que, una vegada, li vaig preguntar: ‘Què li diràs, a Déu, quan arribis al Cel?’. La resposta no va tardar gens:

- Li donaré les gràcies i un petó. Gràcies i un petó. Per la vida que m’ha donat. Perquè, a més a més, no n’hauria desitjat una altra. Desitjo el que Ell ha volgut. Diria “chapeau”. Si tingués un barret, me’l trauria. Em posaria de genolls –perquè llavors sí que podria– i li diria: ‘Increïble, ho has brodat’.

Així era el Joaquín. Infinites gràcies, de debò.

Molts pensem, que, algun dia, el Joaquín podria ser beatificat. El web joaquinromero.org vol ser un petit reconeixement al nostre amic i una via per mostrar que, realment, són moltes les persones que acudeixen a la seva intercessió i ell, des del Cel, els dona un cop de mà.